

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Rövidesen megalakul az új Bethlen-kormány

Budapest, nov. 15. A kormányhoz közel álló körökből a válsággal kapcsolatban a következő értesülést nyertük:

Kormánykörökben a kormány lemondása meglepetésként hatott, pedig az programmszerűen történt. A miniszterelnök már Pécsen bejelentette, hogy a feszült parlamenti helyzet szanalása céljából a kormány le fog mondani. Már most a helyzet az, hogy egy alkalmas időben a lemondás bekövetkezett, de *válságról szó nincsen. A kormány azért mondott le, hogy új szituációt teremtsen, nem pedig azért, hogy menjen.*

Bethlen István gróf kormánya most már

Bethlen minden politikai tényezőt meg akar nyerni

A kormány mindaddig nehéz helyzetben volt külpolitikai okok miatt és pozícióját gyengítette volna, ha abban a helyzetben tárgyal volna külföldi tényezőkkel, mert egy lemondóban levő kormánynak nincs kellő súlya. Most, hogy a nemzetközi helyzet nem annyira feszült, megtette azt a lépést, amelyre már régen készült. Bethlen tárgyalása az

igazán hozzá fog fogni a belpolitikai téren a munkához. Erre vonatkozóan megvan a programja és célja és ennek megvalósítására keresi a parlament támogatását. Kormányválságról ugyan beszélni lehet, de ez nem felel meg a tényeknek. A miniszterelnök program szerint hozzá fog a kibontakozás előkészítéséhez és ehhez az első lépés a lemondás volt.

Arra a kérdésre, hogy miért következett be épen most a lemondás, csak annyit lehet válaszolni, hogy annál jobb, minél hamarabb. Ha a királypuccs közebe nem jön, a kabinet lemondása már régen a pécsi beszéd után közvetlenül megtörtént volna.

egységes párt megalakítására vonatkozik és nemcsak arra törekedik, hogy a parlamenti pártok, hanem a parlamenten kívül álló tényezők támogatását is megnyerje, mert *minden politikai elemet meg akar nyerni az újjáépítés munkájához*, hiszen nem lehet valakit kizárni azért, mert talán nincsen képviselve a parlamentben.

A Kormányzó tájékoztató kihallgatásai

A mai nappal megkezdte a Kormányzó azoknak a politikusoknak kihallgatását, akiknek véleményét a válság megoldásánál figyelembe kívánja venni. Ma délelőttre nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter és Gaál Gaszton, a nemzetgyűlés elnöke kaptak meghívást a kormányzóhoz, de miután mindketten vidéken tartózkodnak, nem jelenhettek meg és így valószínűleg csak a holnapi nap folyamán járulhatnak a Kormányzó elé.

Helyettük a Kormányzó Kenéz Bélát, a nemzetgyűlés alelnökét és Ernst Sándor nemzetgyűlési képviselőt fogadta kihallgatáson. A kihallgatások holnap, szerdán tovább folytatódhatnak. Holnap Gaál Gaszton, Vas József kultuszminiszter, Rubinek Gyula, gróf Hadik János, Bottlik József, Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter és Huszár Károly fognak kihallgatáson megjelenni a Kormányzónál.

Tanácskozások a miniszterelnöknél

A válság megoldásának tárgyában ma délelőtt nagy fontosságú tanácskozások voltak. A miniszterelnöknél fentjártak Vass József kultuszminiszter és Belitska Sándor honvédelmi miniszter, Valkó Lajos, Petrichevich-Horvát Emil báró és Ipolyi-Keller Gyula államtitkár.

Délben egy órakor a miniszterelnök átment a kormányzóhoz, jelentést tenni a helyzetről.

Ugyancsak ma délelőtt a keresztyénpárt vezetősége is tanácskozott.

A pártokban meglehetősen csekély érdeklődés mutatkozik a válság iránt. Politikai körökben remélik, hogy a válság rövid lefolyású lesz és az új Bethlen-kormány már e hét végén, de legkésőbb a jövő hét elején megalakulhat. Amíg a válság megoldást nem nyert, természetesen szó sem lehet a nemzetgyűlés összehívásáról. A külügyi bizottság ülése is elmarad, a *mentelmi bizottság azonban megtartja üléseit* és le fogja tárgyalni az eléje terjesztett ügyeket.

A nemzetgyűlést esetleg összehívják

Budapest, nov. 15. A kisgazdapártban ma este fentjárt Gaál Gaszton, a nemzetgyűlés elnöke, akit telefonon hívtak fel Budapestre.

Gaál Gaszton holnap délelőtt megy kihallgatásra a Kormányzóhoz. Munkatársunk előtt kijelentette, hogy a *külügyi bizottság üléseit a kormány lemondása dacára megtartják*. Amennyiben az ellenzék a Ház összehívása iránt szabályszerű kérelmet nyújtana be hozzá, úgy ő a házszabályok értelmében

négy napon belül összehívja a nemzetgyűlést. Más kérdés az, hogy egy lemondásban levő kormány az ország érdekében levőnek tartja-e, hogy a nemzetgyűlés ülésezze és ha a Ház össze is ül, megtörténhetik, hogy a *kormányelnök a kormányzói kéirattal elnapoltatja a nemzetgyűlés üléseit*. A kisgazdapártban általában azt hiszik, hogy a válság rövidesen meg fog oldódni. — Nagyatádi Szabó István holnap délután érkezik vissza Budapestre. Kihallgatása iránt még nem történt intézkedés.

A keresztyénpárt előtt szimpatikusak Bethlen törekvései

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában ma este bizalmas megbeszélésen foglalkoztak a politikai helyzettel.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában az a felfogás alakult ki, hogy általában szimpátiával kíséri Bethlen István grófnak többségi párt megalakítására irányuló mun-

kasságát, mert abban a várakozásban vannak, hogy programjában feltétlenül honorálni fogja a párt gazdasági és szociális kívánságait. — Egyben igen erősen hangsúlyozták, hogy a párt fait accompli elé sem pártalakulás, sem kabinetalakítás, sem program dolgában nem hagyja magát állítani és ezeket a kérdéseket

előzetesen akarja tárgyalni, hogy állásfoglalását a helyzet mérlegelése után hozhassa meg.

A párt támogatja a kormányt mindazon törekvéseiben, amelyek a rend tökéletes helyreállítására irányulnak és erőyes intézkedéseket követel oly irányban, amely lehetetlenné teszi a konszolidáció veszélyeztetését.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja csütörtökön este pártértekezletet tart, amelyen a helyzettel foglalkoznak. Huszár Károly holnap este megy kihallgatásra a Kormányzóhoz.

A valutakrizis

A magyar korona zürichi árfolyama az utolsó időkben állandó esést mutat. Minthogy a zürichi árfolyam papirkoronánknak az aranyhoz való értékviszonyát fejeli ki, kétségtelen, hogy pénzünket a nemzetközi piac egyre értéktelesebbnek ítéli meg. Amennyiben a pénzügyi piacról mondott bírálatok csak ezen tényt alapítják meg, kétségtelenül igazuk van. A tévedésnek egész sorozatát kell azonban megállapítanunk, ha azt vizsgáljuk, hogy ezen ténymegállapításhoz igen sokan milyen következtetéseket fűznek.

Helyszüke akadályoz abban, hogy a pénzünk romlásának okairól szóló minden teoriájával részletesen foglalkozunk. Mi ez alkalommal arra kívánunk szorítkozni, hogy megvizsgáljuk azon támadásokat, amelyek valutánk romlásával kapcsolatosan liberális oldalról érték és érik a jelenlegi rendszer és a politikaiért felelős kormányt. Hogy azonban bebizonyíthassuk, ki milyen mértékben felelős a folytonos valuta áremeléséért, először a magyar korona áresésének okaival kívánunk foglalkozni. A zürichi devizárfolyamoknak utolsó 2 havi alakulását áttekintve a következő képet nyerjük:

Devizák:	Szept. 1. árf.	nov. 8. árf.
London	21.4	21.03
Milano	25.95	22.25
Páris	45.90	38.65
Prága	6.95	5.50
Zágráb	3.25	1.35
Budapest	1.56	0.55
Bukarest	6.90	2.50
Berlin	6.80	1.60
Bécs	0.60	0.12

A felsorolt valuták tehát szeptember hó 1-től november hó 8-ig Zürichben a szeptember 1-jei értéknek következő százalékát vesztették: London 3.6%, Milano 14.8%, Páris 15.7%, Prága 20.7%, Zágráb 58.5%, Budapesti 63.3%, Bukarest 63.7%, Berlin 76.5% és Wien 80%.

Ezen százalékos felállításnál tehát Budapest hatodik helyen áll, a legjobb és legrosszabb viszonyok között levő valuták között körülbelül a középponton. Amint a számok mutatják, legjobban tartották magukat az angol, a francia, az olasz és a cseh valuták. Ezen államokban a bankjegyszáporulat, az u. n. infláció a legkisebb. Dacára azonban annak, hogy ezen országok a világháborút aránylag kedvező feltételek mellett fejezték be, mégsem képesek az állam bevételeit annyira emelni, illetőleg a kiadásokat annyira csökkenteni, hogy a rendes bevételek a rendes kiadásokat fedezzék. A költségvetési deficitet tehát újabb és újabb fedezetlen bankjegykibocsátással kellett pótolni. Jóval kedvezőtlenebb a helyzet Romániában, Szerbiában és Magyarországon. Románia és Szerbia a győzelmes háború folyamán nem jutott oly nagy anyagi előnyökhöz, mint pl. Csehország, azonkívül belső viszonyai is oly kevésbé konszolidáltak, hogy ott rendes pénzügyi gazdálkodásra jóformán gondolni sem

lehet. Meglepő, hogy bár Magyarország a háborút elveszítette, valutája mégis kisebb értékcsökkenést mutat, mint a román valuta. Ha tekintetbe vesszük, hogy a győztes nagyhatalmak sem képesek a költségvetési deficitet elűntetni és ők is fedezetlen bankjegykibocsátásra vannak kényszerítve, nem lephet meg bennünket azon tény, hogy a magyar kormány sem volt mindezeig képes az államháztartásban teljes rendet teremteni.

Hiszen ezen feladat megoldása a legutóbb megkísérelt puccs által okozott zavarok folytán az eddiginél is nehezebbé vált. Azt az eredményt pedig, amelyet Magyarország pénzügyi téren elért azáltal, hogy valutája még a győztes román nemzeténél is jobban tudta magát tartani. Hegedüs Loránt pénzügyi politikájának tudom be.

Legszomorubb a helyzet kétségtelenül Németországban és Ausztriában. — Ezekben az országokban legnagyobb az infláció és pedig a következő okokból: Németország viseli legjellegesebben az elvesztett háború legnagyobb terhet, Ausztria életképtelen államalakulat és mindkét országban olyan elvek szerint irányítják a pénzügyi politikát, melyet a szociáldemokrata kormány előinte úgy tudott a tömegeknek bemutatni, hogy azokat tetszetősnek találta, melyek azonban végeredményükben épen a munkássztyálya nézve a legsúlyosabb következményekkel fognak járni.

Az európaszerte érezhető valutakrizis okait kutatva tehát megállapíthatjuk azt, hogy a főek a lefolyt háborúban keresendő, mely erkölcsileg és anyagilag kétségtelenül tönkretette Európát. — Tekintve azt, hogy Magyarországot a békekötése a legérzékenyebben sújtották, a magyar pénzügyi politikának elsősorban az elvesztett háború következményeivel kell számolnia.

Magyarországnak azonban ezen következményeken kívül sok oly esemény súlyát kell viselnie, amelyek a felsorolt többi országokban nem következtek be. Gondolnunk kell itt elsősorban a *bolszevizmus pusztításaira, az oldó megszállás következményeire a legutóbbi puccs által felmerült óriási kiadásokra.* Ezen események következményeiért a kormány semmi esetre sem tehető felelőssé, — de felelősek azok az elemek, akik az elvesztett háború terhein felül súlyos terheket előidéző kísérleteket végeztek a nemzet terhére.

Objektív szempontból tekintve a magyar kormány működését, meg kell állapítanunk azt, hogy a kormány eddigi pénzügyi politikájának határozott sikere volt. Kétségtelen továbbá az is, hogy ezen sikeres politika további alkalmazásának előfeltételei megvannak. Az aránylag eredményteljes pénzügyi gazdálkodás elsősorban Korányi Frigyes bárónak köszönhető, ki már Hegedüs fellépése előtt céltudatos előkészítő munkát végzett. Ezen előkészítő munkát lehetővé, hogy Hegedüs Loránt hozzáfoghatott világszerte helyesnek elismert reformjainak keresztülvitelére. Hegedüs szervezete sajnos, nem bírta az emberfeletti munkát. Neki nemie kellett, de *programja nem bukott meg.* Örömmel konstatáljuk, hogy a kormány a Hegedüs-féle program alapján továbbdolgozva rövidesen végrehajtja a *vagyonváltást* és ezzel megszerzi az előfeltételt annak, hogy a *további bankjegykibocsátás mérsékelhető és ezzel pénzünk értékének további romlása megakadályozható lesz.* A magyar korona árfolyamának állandósítása pedig úgy a magyar középosztálynak, mint a gazdaközönségnek, továbbá a tisztességes iparnak és kereskedelemnek egyaránt életfeltétele.

Az előadottak alapján megállapítani kívánom, hogy pénzügyi politikánk minden tekintetben komoly irányban haladt. Ezt a politikát könnyelműen és alaptalanul támadni semmi körülmények között sem szabad, mert aki ezt teszi, bünt követ el a nemzet ellen, újabb zavarokat idéz fel, melyeknek beláthatatlan következményei lennének. — Legkevesebbé jogosult azonban a támadás *olyanok* részéről, akik egy konstruktív pénzügyi politikának mindig *utjában állottak*, mert a zavarosban jobban tudtak halászni. — Ezek a kritikusok a saját érdekekben tartózkodjanak zavart okozó tevékenységtől, mert a jelenlegi rendnek bármilyen megzavarása csak azt vonhatná maga után, hogy a keresztény politiká-

nak u. n. tulzó elemei kerülnének uralomra, kiket a közvélemény feltétlenül támogatna oly irányban, hogy a *tulzó bankuralom megfékezessék.*

Kétségtelen és bizonyos az, hogy az eddigiek után semmi sem lenne könnyebb, mint a tömegnek bebizonyítani, hogy azok között, kik magukat különös előszeretettel nevezik közgazdasági faktoroknak, igen sokan vannak, akik konstruktív nemzeti gazdaságpolitika szempontjából nélkülözhetők, sőt *károsak.* Óvakodjunk tehát attól, hogy a kedélyek

a folytonos izgatás következtében olyan politikai irány megvalósítását követeljék, mely szélsőséges volta miatt hirtelen megvalósítva a nemzet kárára volna.

A nemzet érdeke azt követeli, hogy a kormányelnök általános, főleg közjogi természetű, politikai zaklatásoktól menten fejthessen ki egy valutánkat is megmentő gazdasági programot és hogy a kormány mielőbb hozzáfoghasson az elfogadandó program megvalósításához.

Cser Frigyes.

Osztrák atrocitások a megszállott területen

Sopron, nov. 15. Még csak második napja, hogy az osztrákok átlépték a határt és már is borzalommal gondol Sopron német ajku lakossága arra az eshetőségre, hogy osztrák uralom alá kerülhet. A vörös zaszókkal bevonuló csapatok katonai diktatúrát hoztak magukkal. Elkergették a községek által választott hivatal-

nokokat és a maguk kommunista érzelmű embereivel váltották fel őket. Amerre járnak, pusztulás jár nyomukban. A telefon és vasutvonalakat megrongálják, a marhaállományt és a borpincéket megdézsmálják és a zsákmányt Bécs felé küldik. A lakosságnak, különösen a német anyanyelvűeknek elkeseredése óráról-órára nő.

Vörös lobogó alatt

Sopron, nov. 15. Az osztrákok a nezsideri vasútvonal mentén elhagyták Barátudvart és Bökösszanyfalva felé vonulnak előre. A Kismartonban levő osztrák erők a tegnapi nap folyamán elérték Fertőmegyest, Cinfalvát, Zarányt. Vulkapordányba *vörös lobogó* alatt, zenével vonultak be. Ma reggel Kelempatak, Somfalva, Lepesfalva irányában nyomultak előre. Vasvármegyei községek megszállásáról nem érkeztek hírek.

Bécs, nov. 15. A „Rote Fahne“ azt írja

A lakosság ellenségesen fogadja a bevonulókat

Bécs, nov. 15. A Nyugatmagyarországra bevonuló osztrákokat egyáltalán nem fogadták lelkesedéssel. A lapok ezt szépeniye igyekeznek és mindenképen azon vannak, hogy leplezzék azt, hogy még a német nyelven beszélő lakos-

vezérekében, hogy könnyen ki lehet használni azt az izgatottságot, amely a felkelőknek Nyugatmagyarországon való erőszakos előrenyomulása miatt elfogadta az osztrák proletáriátust. Hogy mit ért a kommunista lap a kihaszánálás alatt, kitűnik abból, hogy ismét a proletáriátus felfegyverkezését követeli.

Bécs, nov. 15. A lapok jelentése szerint a stájer határon csak szerdán kezdődik meg az előnyomulás. A csapatok parancsnoksága Bécsújhelyen maradt.

ság is hűdegen és ridegen fogadta a bevonuló osztrákokat.

A „Reichspost“ szerint a lelkes üdvözlési jelenetek elmaradtak, erre a lakosság semmiesetre sem kapható.

A népszavazás módozatainak megállapítása

Sopron, nov. 15. Bécsi jelentések szerint a népszavazási szabályzatról az a hír járja, hogy azok a tárgyalások, amelyek a népszavazás módozatainak végleges megállapítására az antant hatalmak képviselői és osztrák kormány között folynak, a legközelebbi időben

befejeződnek. Ferrario tábornoknak Biancheri bécsi olasz ügyvivővel folytatott megbeszélésének különös jelentőséget tulajdonítanak.

A „Neues Wiener Journal“ híradása szerint már holnapra elkészül a népszavazási szabályzat.

Ausztriával szünetel a vasúti forgalom

Budapest, nov. 15. Az osztrák határ, amint azt velünk hivatalos helyről közlik, a magyar vasúti forgalom számára előreláthatólag mindaddig zárva marad, amíg az új vonat-átváltó állomásokat és vámhivatalokat fel nem állítják. Hogy ez mikor történik meg,

bizonytalan és teljesen Ausztriától függ. A hajóforgalom azonban Ausztriával ma is szünet nélkül fennáll. Az osztrák követség állandóan adja a vizumokat tekintet nélkül arra, hogy a vizummal rendelkező milyen uton-módon jut el Ausztriába.

Végrehajtották a jugoszláv demobilizációt

Graz, november 15. Belgrádból jelentik: A leszerelést egészen végrehajtották. Az aktív hadseregek azon részeit, amelyek a magyar határon voltak összevonva, immár hazaszállít-

tották helyőrségeikbe. Illetékes körök úgy hiszik, hogy még a hét folyamán a magyar határon ismét helyreállanak a rendes állapottok.

Feloszlatták a russzinszkói magyar jogpártot

Prága, november 15. Miután az ungvári rendőrség bizonytalan időre felfüggesztette az „Ungvári Közlöny“ megjelenését, a Russzinszkói Magyar Jogpárt hivatalos lapját, erre az Erdős Kárpátok kormányfőnöksége feloszlatta magát a

Russzinszkói Magyar Jogpártot is. A pártnak minap letartották ügyvezető igazgatóját, dr. Koráth Endrét és titkárát, dr. Paulikot is. Mindkettőjüket átkísérték a kassai ügyészség fogházába.

Szovjet a szovjet ellen

Riga, nov. 15. Pétervárott megalakult az új Szovjet és Zinovjev választotta meg elnökévé, aki a népbiztosok szovjete ellen üdvözlő beszédében Szovjet-Oroszország burzsoáziájához fordult. Dicsőítve viselkedését és azt fejtegette, hogy a forradalom korszaka dicsőségesen lezárult és most a gazdasági munkára került a sor. Az orosz emigránsok jöjjenek haza. *Miljukov* számára is szabad az út, az orosz haza örömmel várja őt.

A bolsevikok pétervári lapja, a „Krafnaja Gazetta“ is más hurokat pengtet már. Azt írja, hogy az új szovjet megalakult és az most már a burzsoáknak is jogokat ad.

A szovjet ülésén feltűnést keltett Brandler bajor kommunista megjelenése, aki vár-

fogságból ugrott meg. Brandler mindjárt fel is szólalt és elbeszélte, hogy a német munkásság a reformisták befolyása alá került.

Berlin, nov. 15. Az ukrán szovjet-kormány az egész országra kimondotta a hadiállapotot. Kiewben is kihirdették az ostromállapotot.

Helsingfors, nov. 15. (Wolff) Kajalból érkezett hírek szerint Keletkareliában több faluban elűzték a bolsevikokat.

Prága, november 15. A Reuter ügynökség rigai távirata szerint Moszkvában szombaton merényletet követtek el Csicserin népbiztos ellen. — A szocialista forradalmárok egyik tagja két revolverlövést adott le reá, amelyek azonban edít tévesztve, nem találtak.

A horvátok ragaszkodnak Magyarországhoz

Zalaegerszeg, nov. 15. A Délvidéken időző határkiigazító bizottság nov. 13-án Varasdról különvonaton Murakeresztúrra érkezett, onnan Molnártba, majd Órtilosba ment. A lakosság mindenütt arra kérte a bizottságot, hogy a muraközi horvát lakosságot csatolják vissza Magyarországhoz. A bizottság magyar küldöttségét nem fogadott, éppen azért, hogy a lakosság valódi hangulatáról meggyőződjenek. A bi-

zottság nov. 18-án Nagykanizsára helyezi át működésének színhelyét és körülbelül egy hónapig fog Nagykanizsán tartózkodni.

Csak most tudódott ki, hogy amikor a határkiigazító bizottság nov. 9-én Murakeresztúrról a demarkációs vonalra ment, a szerbek tüzelni kezdtek rá. A lövöldözésből kifolyólag senki sem sebesült meg. A bizottság nyomban felüggesztette működését és jelentést tett Párisba.

Felmentett rendőrfőfelügyelő

Érdekes bünperrel foglalkozott tegnap délután a debreceni kir. törvényszék. A vádlott Fábér Kálmán rendőrfőfelügyelő volt, akit gazdasággal vádoltak.

Ugyanis Fábér a román megszállás alatt Porumbaru, a hirneves oláh rekviráló tiszttel együtt teljesített szolgálatot, mint összekötő tiszttel. Néhány hónappal ezelőtt Debrecenbe érkezett Jonesku román őrmester és felesége s ezek vallomása alapján indítottak eljárást ellene, mivel a rekvirálásoknál állítólag mulasztást követett volna el.

A tárgyalást Koháry József vezette. A vádat Kádár István kir. ügyész képviselte. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy Fábér az állást csak kényszerhelyzetben fogadta el s többször kérte az akkori főispántól és rendőrfőkapitánytól, hogy mentse fel állásától.

Mivel a főtárgyalás folyamán minden terhelő vádpont megcáfolást nyert, az ügyész eljuttatta a vádat, mire a bíróság megszüntette az eljárást.

A sakkverseny harmadik napja

Változatlan nagy érdeklődés mellett folyt le a debreceni Sakk-kör sakkversenyének harmadik napja is. Balla Zoltán, a hirneves sakk-mester hivatalos ügyben egy napra Miskolcra utazott s estére vissza kellett volna jönnie Debrecenbe, de a rossz vasuti közlekedés miatt nem érkezhetett meg. Helyette a Dalmy-Szabados párti került lebonyolításra, de befejezetlen maradt.

Az I. B. csoportban dr. Kocsis Sándor Torma Sámuellel játszott. A parti Torma győzelmével végződött. Külön érdekessége lesz a sakkversenynek, hogy dr. Nagy Géza, egyetemi belgyógyászati tanársegéd, híres sakkozó, aki Widmárt is verte s az 1913-i debreceni sakkverseny favoritja volt, Debrecenben tartózkodik s belép az I. A csoport versenyzői közé. Ballával, Dalmyval, ugyancsak Kulesár Kálmánnal való találkozását nagy érdeklődés előzi meg.

A többi versenycsoportban is erős küzdelmek folynak. A mai nap érdekessége a Balla-Dalmy és a Kulesár-Szabados párti lesz

Vladivosztokban már nincs magyar fogoly

Budapest, nov. 15. Hivatalos helyről közlik, hogy Del'Adami Géza a Vladivosztokból érkezett utolsó hadifogoly szállítmánnyal együtt Triesztbe érkezett és valószínű, hogy már a mai napon átlépi a magyar határt. Ezzel a szállítmánnyal a Vladivosztok és kör-

nyékén volt valamennyi még visszamaradt hadifogoly hazakeresztült úgy, hogy ott nincsen olyan hadifogoly, aki haza ne tért volna. — A szállítmánnyal 16 tisztt, 69 leányosági állományu egyen, továbbá 21 asszony és 15 gyermek érkezett.

Márk Endre, mint kommunista-védő

E címmel megírtuk a „Hajdúföld” szept. 6-iki számában, hogy az akkor tartott városi közigazgatási bizottsági ülésen éles vita keletkezett egy letelepedési engedély megadása körül.

A kérelmező Szász Ernő, a diósgyőri vasgyár nyugdíjazott felügyelője volt, akinek kérelmét a városi tanács előzőleg már elutasította, még pedig a diósgyőri állami rendőrség jelentése alapján, amely szerint a forradalom és a kommunizmus alatti magatartásából kifolyólag történt a nyugdíjazása. Az előadó akkor azt javasolta, hogy mielőtt az engedélyt megadnák, szerezzenek be kellő információkat.

Márk Endre azonban kijelentette, hogy minek azt kutatni, hogy ki milyen magatartást tanúsított a nagy idők alatt, legyen ennek már egyszer vége. Elég, ha állása van már itt az illetőnek, tehát meg kell adni neki a letelepedési engedélyt.

A hűségese csatlóståbor akkor meg is szavazta Márk Endre indítványát s azzal adta vissza az ügyet a tanácsnak, hogy a letelepedési engedélyt minden továbbiak nélkül adja meg Szász Ernőnek.

A dolog azonban nem maradt ennyiben, mert a határozatot megfellebbezték s mint most értesülünk, a közigazgatási bíróság, mint legfelsőbb fórum, megsemmisítette a határozatot s utasította a várost, hogy az eredeti előadói javaslat szerint az engedély megadása előtt szerezzék be a kellő információkat a letelepülni kívánó Szász Ernő előéletéről.

Ez a határozat teljes egészében fedi azt az álláspontot, amely szerint mi már régóta hangoztatjuk, hogy a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel kell eljárni a községi kötelekbe való felvételnél és hasonló aktusoknál. Dekórum legyen a debreceni polgárság elnyerése és ne árucikk, amelyhez mindenki hozzájuthat néhány ezer koronák ellenében s így a várost megrohanózzák azok az éppenséggel nem kívánatos elemek, akiknek jórészeről azt se tudjuk, hogy ki ő s merre van hazája.

Márk Endrének is van egy tanulság a közigazgatási bíróság határozatában: ott nem szabadkőmíves-liberális-zsidó klikk ül, amelyet fejbőlintással jobbra és balra lehet kommandirozni, hanem olyan egész férfiak, akik csak a közérdeket tartják szemük előtt. Nem száll magába Márk, hogy ő csak egy klikkét és sohasem a város polgárságát, mely őt odaültette, hogy érdekeit védje? Vagy rég tul-tette már magát az ilyen kiesinyességen?!

Goldziher Ignác, a világhírű orientalista tudós, a budapesti Pázmány-egyetem tanára, igen sok külföldi akadémia tagja, aki egész könyvtárra való tudományos munkával gazdagította az orientalista irodalmat, Budapestben meghalt. Az elhunyt tudós a sémi filológia és irodalomtörténet és a mohamedán vallás fejlődéstörténete körében végzett igen értékes munkát.

Közvetlen telefonösszeköttetést létesítenek Budapest és Trieszt között a portorosei megállapodás alapján.

Háromezerháromszáz tonna tőzget termeltek ki ez évben a három állami tőzgetelen.

Gyár- és ipartelepek a Hortobágyon

Hirt adott már a Hajdúföld arról, hogy a debreceni juhtartó gazdák nagyszabású gyártelepeket akarnak létesíteni a hatalmas magyar rónán, a délibábos Hortobágyon. Nevezetesen egy nagy sajtgyárat és egy gyapjamosó telepet szándékoznak magyar tőkével létesíteni. A juhtartó gazdák befektetéseinek kivül debreceni bankok bevonásával alakult részvénytársaság venné e nagy fontosságú gyártelepet kezelésbe.

Evégből a juhtartó gazdáknak a terv megvalósításához sikerült megnyerniük a debreceni pénzintézetek közül az Első Takarékpénztárt, a Közgazdasági Bankot és a Gazdasági Takarékot, valamint a Hangya debreceni fiókjának vezetőit, akik a terv kiviteléhez, annak nagy jelentőségét átlátva, segítségüket készséggel megajánlották.

A pénzintézetek képviselőiből, valamint a juhtartó gazdákból alakult küldöttség tegnap délelőtt aztán felkereste Csóka Sámuel h. polgármestert, aki előtt a részletes programot és a gyártelepek nagy gazdasági jelentőségét behatóan ismertették s egyben arra kérték, hogy tervük megvalósításában a tanács előtt támogassa őket.

A h. polgármester válaszában nagy örömeinek adott kifejezést, hogy végre a juhtartók egy oly terv megvalósításába fogtak, mely Debrecen gazdasági fejlődésére is kihatással lesz és azt is megígérte, hogy a tanács előtt támogatni fogja a tervet.

A küldöttség ezután Miskolc Lajos főispán előtt tisztelgett, akit arra kértek, hogy tervük kivitelében őket a kormány előtt támogassa.

A főispán a küldöttségnek kijelentette, hogy a kormánynál a maga részéről támogatni fogja őket törekvéseikben.

A nagy jelentőségű gyártelepek felállítására vonatkozólag a pénzügyi munkálatok most folynak, úgy, hogy a telepek működésüket a jövő nyáron már meg is kezdik, mi által Debrecen gazdasági életének a fejlődés felé jelentős lökést adnak.

Szamuelli hadsegéde a katonai bíróság előtt

A monstre kommunista bünper főtárgyalásának 19. napján több érdekes tanut hallgattott ki a katonai törvényszék. Pongrácz főhadnagy, Kiss Ernő vezérkari ezredes, Dombó András főhadnagy, Bleyer Miklós százados részben terhelő, részben mentő vallomást tettek.

Ezután a per egyik igen érdekes tanuját, Leiritz Árpád századost hallgatták ki. — Leiritz a proletárdiktatura alatt először a közoktatásügyi népbiztosságnál volt beosztva, majd később Szamuelli Tibor maga mellé vette katonai szakértőnek. Leiritz ellen bünvádi eljárás van folyamatban s felügyelet mellett hozták le a szegedi Csillag-börtönből Debrecenbe.

Leiritz közel másfélórás vallomásában a proletárdiktatura sok, intim részletéről nyilatkozott. Moussong századosra nézve kedvező vallomást tett. Ő, mint „kompetens” ember állítja, hogy Moussong nem volt semmiféle összeköttetésben Kun Bélával és Szamuellival.

Moussongnak a H. Ö. Cs.-nél, azaz a hadműveleti összekötő csoportnál sem volt irányító szerepe, csupán az iktatókönyvet kezelte. Hosszasan beszélt a szoboszlói kivégzésekről, amit nem Szamuelli rendelkezéseire hajtottak végre, hanem egy terroresapat saját felelősségére eszközölt.

Az ügyész, majd dr. Pórszász Károly védő kérdései után Brächtel ügyész ellenezte a tanu megeskötését, míg a védők kívánták azt.

Az ügyész és védő polémiája közben Leinitz, aki ülve tette meg a vallomását, hirtelen felállott s a következőket mondotta:

Olcsó Olcsóbb Legolcsóbb
a Hajdusági FÉRFI és FIU ruhaüzlet árujai Piac-u. 67.
 FÉRFI öltönyök már 1600 koronától.
 FIU öltönyök már 1300 koronától.
 Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 870 koronától.
 Fekete és barna nőrkabátok 800 koronától.
 Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

— Ezt a polemiát teljesen feleslegesnek tartom. Én ugyanis az eskü szentségét nem ismerem el, mert materialista felfogású és gondolkodású vagyok.

Dr Pórszász Károly védőügyvéd erre a fogadalom kivételét indítványozta, azonban a katonai bíróság úgy a megeskütést, mint a fogadalom letévesztését mellőzte.

Ma szintén több érdekes tanút hallgat ki a bíróság, köztük Molnár Antal Gábor altisztet, aki a kommün alatt olyan hatalmas pályafutást végzett, hogy hamarosan nyíregyházi direktoriumi tag lett.

Ő volt az, aki azt állította, hogy addig nem lesz rend, míg a tiszteteket fel nem akasztják. Molnár Antal Gábert már Debrecenbe hozták, úgy kihallgatásának semmi akadálya sincs.

Heti vásár

Az eső és a drágaság szomorú vigasztalanságában tengődött a tegnapi heti piac. Gyümölcs alig volt, töpörödött szőlő 60 koronás árban, bírsalma 20 koronáért kínálta magát. Mindössze vagy 15–20 kosárral hoztak fel.

A zöldségpiacon az árak nagyjában a múlt heti árakkal egyeztek meg. A káposztafej 15–30, kelkáposzta 20–40 korona. Hordós káposztából a legkisebb fejet 25 koronára tartották. A szegény ember legfontosabb tápláléka, a vereshagyma kilója 24 korona körül ingadozott, egy darab fokhagymát 4 koronáért vesztek. A retek, kalarabé, sárgarépa nagyjából a múlt heti árakon kelt el.

Baromfit is keveset láttunk. Hiába szól úgy a néma, hogy Debrecenbe kéne menni, a 400 koronás pulykakakas nem akad vevőre. Egy közepes kacsa 360–380, egy pár csirkét 200–240 koronára tartottak.

A Rákóczi-utcai sor vége felé malacot is árultak, zsákban sivalkódó szopós malacokat. Tejen, köménymagos levesen kellene felnevelni mégis 80 koronára taksálja a malac gazdája s hozzáteszi, hogy csak új pénzben, mert szerinte már nem jár a kék pénz. A kék pénz különben sok mizériát okozott. Nem akarták elfogadni a falusiak... Azt mondták, hogy falun nem lehet becserejni, ott nincs bank.

Mint kuriózumot említjük meg, hogy a drágaságban a sütőtök vezet. Az igaz, hogy megsütve, de 10 koronáért árultak egy keskeny szeletet. Az egyik falusi asszony tejet, tejfelt, turót árult. A tejes bődön már üres volt, a tejfeles fazékba piroscsikos vászouernyőjéről rezignáltan csurgott az őszi eső. Figyelmeztettük, hogy szaporodik a tejfel. Válat vont.

— Aki megveszi, annak úgy is jó.

Megkérdeztük a káposztalevelekre porciózott turó árát is. Tíz koronára tartotta s mikor a sulya után érdeklődtünk, gorombán mondta:

— Hozzon sulyt, oszt megmérjük.

Kicsi darab volt ez pedig 10 koronáért, még ha elfogadta volna a pecsétes bankót!

A közönség türelmetlen volt és szidta a drágaságot, a kormányt, a kispapokat, a keresztyén kurzust és a zsidókat. Már kiki a maga meggyőződése szerint. Mert valakit, vagy valamit mindenki okolt a drágaságot. Legálább ez a sovány vigaszuk megvolt.

Az eladók hosszú sora pedig úgy ült ott nagykendősen, bekecsbe, mint a rendületlen igazság! Két sor fekete kizsákmányoló, hatóságoktól nem féltő önzés s köztük a vergődő, sőhajtozó, mindennapi után szaladgáló nagyváros. Szomorú volt a vásár és szomorú lett volna akkor is, ha sűt a nap és az égen bárányfelhők uszkálnak...

Kerestük az árvizsgáló bizottságot is, vagy valami ellenőrző közeget, mert az utcai rendőr olyan méltósággal nézett el a tömeg feje fölött, mint akit jobban érdekel a portorosi konferencia, mint a 13 koronás tojás. De az árvizsgálók hiányoztak. Talán máshol vásárolnak?

Országos tiltakozás készül a pozsonyi szoborrombolás miatt. Az Akadémia, a Kisfaludi-Társaság és az összes képzőművészeti egyesületek memorandumot intéztek a külföldhöz, amelyben védelmet kérnek az antanttól az elszakított országrészek magyar műkincsei számára.

NAPI HIREK

— **Sajtó-délután.** A debreceni keresztyén társadalmi egyesületek, melyek rendületlenül és a döntő győzelemig kívánják folytatni harcukat az alliberalizmus, a destruktó, a keresztyén magyar faj leigázása ellen, f. hó 20-án, vasárnap délután hatalmas arányú sajtó-délutánt rendeznek. A sajtó erejét ma már nem szükséges bővebben ismertetni, a köztudatban él az. De a keresztyén sajtót nem volt elégséges csak megteremteni, fel is kell azt virágoztatni és viszont a destruktív sajtót le kell törni. E cél szolgálatában rendezik a vasárnapi sajtógyűlést. Az ünnepi szónok **Budaváry László** nemzetgyűlési képviselő lesz, aki a maga nagy szónoki képességével és tüzes temperamentumával kívánja ezt a döntő fontosságú ügyet szolgálni. Bevezető beszédet **Dr Iványi Béla** egyetemi tanár mond míg a két beszéd közt **Osváth Gyula** énekel magyar dalokat. Erre a rendkívül érdekes és tanulságos gyűlésre már most felhívjuk városunk keresztyén társadalmának a figyelmét.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága holnap, csütörtökön délután 4 órakor **Dr Vargha Elemér** tb. főjegyző elnöklété alatt ülést tart. Az ülés több fontos városi ügydarabot készít elő a közgyűlésre.

— **Mártonffy Marcellt Szegedre hívták meg.** **Mártonffy Marcellt**, a debreceni Tisza István tudományegyetem ny. r. tanárát, aki itt a kereskedelmi jogot adta elő, a Szegedre menekült kolozsvári egyetem meghívta tanárának.

— **A városépítészeti bizottság ülése.** Debrecen városépítészeti bizottsága holnap, csütörtökön délután 4 órakor **Csóka Sámuel** h. polgármester elnöklété alatt ülést tart. Az ülésen a városi főkeresztész terjedelmes beadványában teszi meg jelentését, mely után több városépítészeti ügy kerül tárgyalás alá.

— **Új egyetemi tanár.** A debreceni Tisza István tudományegyetem jogi karán új egyetemi tanár, **Dr Marion Géza** tanítja pár nap óta a római jogot. **Bacsó Dezső**, aki eddig a római jog tanára volt most tisztán a perjogot adja elő.

— **Készen áll a szolnoki Tisza-híd.** A szolnoki Tisza-híd, amely a vörös háború alatt a levegőbe repült, három nap óta teljesen készen áll, ugyanarra, hogy az új hídnak a pilérre való rátolása a mai nap folyamán meg is történik. A hídnak a forgalomba való bekapcsolása és innepélyes felavatása értesülésünk szerint a közeli napokban várható.

— **Az Egyetemi Kör Csokonai emlékéért.** November 17-ét, **Csokonai Vitéz Mihály** születésének 148 évfordulóját hagyományos kegyelettel ünnepli meg a debreceni Tisza-egyetem ifjusága. Az Egyetemi Kör 17-én, délelőtt 11 órakor a Csokonai-szobor előtt emlékünnepet rendez. A műsor a következő: 1. A kollégiumi kántus éneke. 2. Emlékbeszédet tart **Nyakas János** tanárjelölt. 3. Szavalt **Ráskai Ferenc** egyetemi halgató. 4. Énekel a kollégiumi kántus.

— **A közutak állapota.** Mint köztudomású, a debreceni közutak igen rossz állapotban vannak. Most **Miskolcay Lajos** főispán átiratot intézett a városi tanácshoz, melyben a közutak állapotáról való jelentéstételre hívja fel a tanácsot.

— **Házasságkötés.** A tegnapi nap folyamán a következő házasságot kötötték meg az anyakönyvi hivatalban. **Deák János** városi számvivő **Kenyeres Ilonával**.

Megkezdődött a nagy SZÖRME VÁSÁR!

U. m. borkabát, szörme-és gardáss-kabát hosszú fekete és sötét téli kabát, legdivatosabb férfi, fiú és gyermekruhákát us vasárnapon, legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat

GERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69 (Megyeházszal szemben)

— **Készül a járványkórház.** A várad-utcai járványkórház kijavitása az esős idő ellenére is a maga rendjén folyik, úgy, hogy a javítási munkálatok a mai nap folyamán befejezést nyernek. A járványkórház megnyitása még e héten megtörténik. Az eddig megbetegedett vörhenybeteg az egyetemi klinikákon megfelelő elhelyezést nyertek.

— **A párisi kókszakkáll.** Most folyik a pöre a párisi törvényszék előtt **Landru** rémes nőcsábász-kéjének, kinek sikerült mintegy 283 nőt bolondá tenni. Ez a szörnyeteg ember, ki a cinkotai bádogos **Kis Bélának** lelkirokona, most nagyban foglalkoztatja a világsajtót és különösen az angol nőközönséget. Egy híres angol napilap, a **Daily Mail**, párisi levelezője igyekszik megfajteni, vajjon miben rejlett ennek a kopasz, nagyszakálu, fogatlan, szemüveges kigyónak csodálatos hódító ereje. **Landru** csodálatos ügyösséggel szemelte ki prédáit. Kevés kivételével 40–50 éves némberek voltak ezek, akik talán világlétükben mindég felette óvatossak voltak az erősebb nem képviselőivel szemben. **Landru** sohasem mutatkozott be, mint nagystilű **Don Juan**. Szerény, igénytelen jövővel kecsegtette áldozatait és mindegyiknek házasságot ígért. A szem hatalma mellett ura volt a virágos szó bódító erejének is. Különösen levelei romek példái a hízog pszichológiájának. A gonosz ember mestere volt a gyengéd jelzőknek, amelyekkel „kis barátúit”, „kedves, édes kincseit”, „szelrelmek apró kacsoit” elhalmozta, holott ezek nagyrészt durva, vöröskezü, öregedő, lompos nőcselédék voltak, akik közül tizenegyet meggyilkolt s feldarabolt tetemüket egy kloakába dobta.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt nap a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalban. **Szabó János—Deák Juliánával**, **Hegedűs Mihály—Kis Eszterrel**, **Bisotka István—Szutor Malvinnal**, **Nagy Mihály—Kis Eszterrel**, **Erdődi Sándor—Vig Juliánával** **Goldberger Herman—Hartmann Irénnel**.

— **Horváth János vagy Császár Elemér?** Egy előkelő fővárosi napilap szeriat, a **Riedl** Frigyes halálával megüresedett budapesti irodalomtörténeti egyetemi tanszékre, a budapesti bölcsészeti fakultás első helyen **Császár Elemér** ajánlotta. A lap, e jelöléssel szemben, a jövő nemzedék és az irodalomtörténeti kutatás magas érdekeire hivatkozik és megállapítja, hogy **Horváth János** Eötvös-kollégiumi tanár az, aki **Toldy Ferenc**, **Gyulai Pál**, **Riedl Frigyes** nagy örökét méltán és jogosan átvehetné. **Horváth János** elsőrangú tudós és jeles tanár egy személyben. Mint nagy elődei, egyaránt kiváló irodalmi és nyelvészeti készségével. Ő volt az, ki a „Magyar Nyelvben” élesen rákiabált a Szomoró Dezső-féle kereszmagyar-ságra — mint ő mondja — a szomorizmusokra. Viszont ő volt, aki még 1910-ben megállapította, hogy **Ady** a szimbolizmus nagy költője s már akkor élesen disztिंगvált **Ady** nagy tehetsége és a vele rohanó, nagyrészt zsidó, divatmajom-slepp között. Könyve akkor kevés elismerésre talált, hivatalos irodalmi körök és a **Nyugat** is idegenkedtek némiképp **Horváthtól**, ki — mint ma látjuk — már akkor fején találta a szöveget. Ez év tavaszán jelent meg **Aranytól—Adyig** című rövidebb lélekzetű kitűnő esszéje, amely körlehetetlen eréllyel, mondhatni, karakán magyarsággal ír, a liberálizmussal kacérkodó lagymatag irodalmi törekvésekről, amelynek sikerült **Adyt**, a fajmagyart, faltörő kosnak kihasználni saját faja ellen. **Horváth** kapott már egyszer, vagy tiz évvel ezelőtt, egy szavazatot budapesti katedrara: **Katona Lajostól**, az európai hírtudatótól. **Katona** meghalt azóta, de szava köztünk él...

— **Házhelyek megajánlása.** A kormány rendelete értelmében a város elrendelte a házelnéklüli hadviselték összeírását. Az összeírás még most is folyik. Hir szerint a napokban a városi tanács felhívást fog intézni a telektulajdonosokhoz, hogy a hadviselték házhelyhez juttatása céljából ajánljanak fel telkükből megfelelő területet.

— **Férfi rövid téli kabátok és különféle kitűnő minőségű új készruhák** kaphatók **József kir. herceg-u. 27.** (Keresztéület.)

— **A népszerű főiskolai tanfolyam.** Dr Tankó Béla egy. tanár „Bevezetés a Divina Comédiába” e. előadását, valamint dr R. Kiss István egy. tanár „Az erdélyi fejedelemség és a magyar nemzeti egység” e. előadását a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon nem nov. 17-én délután 5, illetőleg 6 órakor, hanem nov. 16-án, azaz szerdán délután 5, illetőleg 6 órakor fogják megtartani.

— **Ellátási előleg a hadiözvegyeknek.** A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterium valamennyi törvényhatóságának megküldött rendeletében meghagyja, hogy minden igényjogosult rászoruló nem hivatásos katona után hátramaradt törvényes hadiözvegynek, akik részéte a katonai ellátást még nem állapították meg, havonta a havi nyugdíjösszegnek megfelelően 60 és minden ugyanilyen hadiárvának havonta 12 korona folytatolagos ellátási előleget, folyó évi augusztus hó 1-től kezdődőleg feltétlenül folyósítsanak. Ez előlegeknek annak idején történő visszatérítése iránt a miniszter egyidejűleg intézkedett.

Az 1918 november 1. óta és egyáltalában az odahaza elhalálozott nem hivatásos katona egyének hátramaradtainak ellátási előlegei nem folyósíthatók, hanem ezekről külön ellátási kimutatások készítendőek és soronkívüli jelzéssel ellátva a miniszteriumhoz felterjesztendőek. Az ezen időpontig kétségtelenül a harcra elmentek rászoruló törvényes hátramaradtai részére ellátási előleg ugyanancsak folyósítandó. Az eltűnés igazolására katonai okmány nem okvetlenül szükséges.

— **Felhívás adófizetésre.** A városi adóhivatal felhívja az adóalanyokat, hogy esedékes adótartozásaikat igyekezzenek még a végrehajtási eljárás folyamatba tétele előtt kifizetni, annyival is inkább, mert a végrehajtási eljárás folyamatba tétele a zálogolással hat, az árverés kitűzésével további 10 %-kal emeli a befizetendő köztartozás összegét. Figyelmezteti a városi adóhivatal az adózókat arra is, hogy a nem fizetés esetén foganatosított zálogolás során lefoglalt ingóságokra az árverést — amennyiben annak szüksége fenforogni látszik — nem a helyszínen fogja foganatosítani, hanem élni fog ama törvényes jogával, hogy a lefoglalt ingóságokat az árverés foganatosítására kijelölendő helyre szállíttatni és ott fogja árverés alá bocsátani. — **Városi adóhivatal.**

— **A nagy háború hősei.** A Tamássy Árpád tábornagy elnökségével megalakult tisztekből s írókból álló országos bizottság egy nagyszabású kortörténelmi mű megírását tűzte ki feladatául. A mű „Nagy háború magyar hősei kézikönyve és irásai” címen fog elkészülni után megjelenni. A háboruban részt vett összes személyek községenkénti meghallgatásával állapítja meg a bizottság az egyes ezredeknek a háboruban viselt dolgait. Hajdúvármegye területén Hollós Géza ezredes és Lajos Dénes író működnek, kik e hó 20-án megkezdik a debreceni városházán is az adatgyűjtést. A hadviseltek a városháza földszint 18. számú szobájában okvetlen jelentkezzenek. Lehetőség szerint hozzanak háborús fényképeket s az esetek fényképét és személyi adatait is.

— **Elhagyott csecsemő.** Tegnap délután Mezei Imréné Jókai-utca 22. szám alatti lakásába benyitott egy 20—23 év körüli cseléd lány két három naposnak látszó csecsemőjével. Az illető szállást kért Mezeinétől, s egy alkalmas pillanatban, amikor az a kamarába ment, nyomtalanul eltűnt, a siránkozó csecsemőt pedig a lakásban hagyta. Mezeiné az esetet bejelentette a rendőrségen, ahol nyomozás indult a lelketlen anya személyének kiderítése céljából, míg a gyermeket az állami gyermekmenhelyen helyezték el.

— **A gyermek-dispensaire.** Dr Zentai Pál, a Magyar Anya- és Csecsemővédő Egyesület igazgató főorvosa az amerikai, svájci és francia vöröskereszt egyesületek megbízottjaival a szolnoki Tiszahíd javítása miatti forgalmi korlátozások következtében csak ma hajnalban érkezik Debrecenbe. Tehát téves az a hír, mely szerint dr Zentai és a külföldi misszionáriusok már megérkeztek volna. A külföldi vendégek meg fogják tekinteni a helyi anya- és csecsemővédelmi intézményeket s a városi tanáccsal értekezletet fognak tartani a gyermek-dispensaire létesítése tárgyában.

— **Elvert udvarló.** Tegnapra virradó éjszaka egy hiányos öltözékű férfi rohant be a rendőrség központi ügyeletére. A különös panaszkedő eladta, hogy **Albert Fülöpnek** hívják és a Tócsos-kertben lakó barátjánál volt, ahol „csöndesen” el akarta tölteni az éjszakát. Ugy fél 3 óra felé azonban az ablakát megzörgették és kihívták. Ő gyanútlanul kiment, de vesztésre, mert amint az udvarra kilépett ismeretlen egyének lefogták és alaposan elverték. A panaszt a rendőrségen felvették és nyomozást indítottak a támadók ellen.

— **Bessenyei Fábry Irma zongoraművész nő hangversenye** f. hó 24-én, csütörtökön, este fél 8 órakor lesz a városi zeneiskolában. Műsorra kerülnek Beethoven, Brahms, Mozart, Liszt legkiválóbb alkotásai. Jegyek Csáthynál válthatók.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács a tegnap délután tartott üléséből kifolyólag a következő új iparengedélyeket adta ki az alant írt ipardíjak kivételével: Krausz Sándor fűszer, féslek és fűzések kereskedés 1000, Schaff Gyuláné szalma és abrak kereskedés 300, Aszódy Márton férfiszabó 1000, Leitner Lajos rőfös, rövid és bazárúru kereskedés 500, Weinstock Henrik és Szántó Zsigmond butorkereskedés, Aczél Armin termény és lisztkereskedés 1000, Szántó László kaptafa ipar 300, Hegyi Endre férfiszabó 600, Szalai István talyigás 300, Uráz János talyigás 300, Kis Sándor cipész 500, Gajdán Imre mézár 500, Horovitz Farkas cipész és cipőfelsőrész készítő 500, Nagy Imre hentes 300, Kótrás László sapkakészítő 300, Spicz Mor férfi szabó 500, özv. Wiener Vilmosné rövidáru kereskedés 500, özv. Antal Józsefné zsidárú 500, Siket Gyuláné zsidárú 500, özv. Balázs Andrásné zsidárú 500, özv. Horváth Jánosné zsidárú 500, Gyuroskó Ferenc kötött, szövött és rövidáru 300 korona.

— **Ügyvédi hír.** Rézler Ervin nyugalmazott kir. járásbíró ügyvédi irodáját Deák Ferenc-utca 3 szám alatt (Royal épület) megnyitotta.

— **Bajtási összejövetel.** Szibériában volt hadifogoly tiszték (jelöltek) f. hó 17-én esütörtökön este 8 órakor, a Bika-kávéház üvegtermében bajtársi összejövetelt tartanak.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mélységes fájdalomban porig sujtva, Isten akaratában megnyugodva tudatom az alantírt nevében, hogy áldott jó feleségem **Ó-tordai Székely Ferenczné,** kardos-vaszkai Kardos Mária áldásos életének 60, boldog házaságának 40-ik évében f. hó 15-én d. e. 10 órakor váratlanul elhunyt.

Kedves halottunk földi részeit f. november hó 17-én, csütörtökön d. e. fél 11 órakor fogjuk Ajtó-utca 27. számú házunktól a római katolikus plébánia templomban tartandó gyászmisze után a Szt. Anna-utcai temetőben levő családi sírboltban végső nyugalomra helyezni. Debrecen, 1921. november hó 15-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Ó-tordai Székely Ferenc nyug. műszaki főtanácsos, mint férj. Dr. Kardos-vaszkai Kardos Kálmán neje és gyermekeivel, Jeszenieci özv. Jeszeny Bélané Kardos vaszkai Kardos Zsuzsanna gyermekeivel és unokáival, mint testvérei. Ó-tordai Székely József nejevel és leányuk, Ó-tordai Székely János neje és gyermekekkel, mint sógorai. Közeli és távolabbi rokonai nevében is. — „Danko” temetkezési vállalat.

— **A kereskedő tanonciskolában** a tanítás a járvány miatt november 30-ig szünetel.

— **Husfűstölés pontosan és kifogástalanul** Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

— **Szepesy Ferenc** tánciskolájában a Gazdálkodó tanfolyamra állandóan lehet iratkozni Simonffy-utca 1. e. II. emelet.

MEGNYILT
AZ
APOLLO
Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben,
Plác- és Miklós-utca sarkán.

Ez a vállalat férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garatúrák, férfi és női fehérneműk a legújabb kivitelben, flanellek, vásznak és zoknik nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.

— **Halálozások.** Kovács Mihály szappanosmester ref. 50 éves, Prangli Tibor r. kath. 2 hónapos, Hajdu István ref. 7 hónapos, Daku Jánosné Fábrián Vilma r. kath. 33 éves, özv. Steinhardt Lajosné Kozma Julianna r. kath. 76 éves, özv. Kohn Bertalanné Reisz Róza izr. 72 éves, Barna Róza ref. 27 éves, Korodán István g. kath. kaszinói szolgáló 93 éves, Dékán István ref. 2 éves, Egri Mártonné Pereskó Mária ref. 38 éves, Török István ref. 72 éves, Kányási Imre ref. 12 napos, Deák András elemi iskolai tanuló ref. 8 éves, Darnai Gabriella ref. 10 napos, Takács Klára 16 hónapos, Kohn Ignác izr. 7 éves, Petrovszky István Kovács mester 71 éves.

Felhívás

a m. kir. nemzeti hadseregbe való önkéntes belépésre

Abból a célból, hogy fegyveres erőnknek a békeszerződésben előírt, a nemzetgyűlés előtt fekvő, honvédségünknek törvényjavaslatlal bevezetendő önkéntes jelentkezési rendszere szerint a javaslat életbeléptetése után végrehajtandó kiegészítését megkönnyítsük, kívánatos, hogy most már minél nagyobb számmal lépjenek be önkéntes jelentkezés útján oly egyének a m. kir. nemzeti hadsereg kötelékébe, akik a békeszerződésben előírt 12 évi tényleges szolgálati kötelezettség elvállalására hajlandósággal bírnak.

Ez okból a honvédelmi miniszter a hadképes férfilakosságot a m. kir. nemzeti hadsereg kötelékébe való önkéntes belépésre hívja fel. *Természetesen a legcsekélyebb mértékben sem érinti ez az intézkedés a hadkötelezettségre vonatkozó törvényeink érvényességét.*

A rendelet szerint legénységi minőségben teljesítendő 12 évi tényleges szolgálatra vétetnek fel jelentkezők. Legénységi szolgálatra azonban tiszti (tiszjelölti) vagy altiszti rendfokozatot viselő egyének is felvétetnek. Ezeknek az egyéneknek rendfokozati jelvényeik viseléséről le kell ugyan mondaniok, azonban ilyen tisztjelöltek és altisztek viselt rendfokozatuknak megfelelő, tisztük pedig a tiszthelyettesi rendfokozatuknak megfelelő legmagasabb illetményeket fogják élvezni. Gondoskodás fog történni ezenkívül ezeknek az egyéneknek megfelelő beosztásról és megkülönböztető jelzéssel való ellátásáról.

A felvétel feltételei: 1. Magyar állampolgárság. 2. Testi és szellemi alkalmasság. 3. Erkölcsei érdemesség és nemzeti szempontból való megbízhatóság. 4. Betöltött 17, de túl nem haladt 36-ik életév. 5. (Nőtlenység) Gyermektelen öveztség, vagy elvált állapot. 6. Kiskorúaknál az atya, vagy gyám beleegyezése.

Az önkéntes belépésre a tartózkodási hely törvényhatóságánál (alispáni hivatal, városi katonai ügyosztály) kell jelentkezni és a felvételi feltételek fennállását okmányokkal kell igazolni. A fegyvernem és esapattest szabadon választható.

Szolgálati kötelezettség: 12 év. Az előzőleg teljesített tényleges szolgálat ideje azonban a szolgálati kötelezettségbe teljes mértékben beszámíttatik. Oly egyének, akiknek magánviszonyaikban szolgálati kötelezettségük tartama alatt életbevágóan fontos változás áll be, a szolgálati kötelezettség letelte előtt elbocsáthatók.

Az önkéntes jelentkezők a teljes ellátáson (elhelyezés, élelmezés, ruházat) kívül a szokásos, altisztek részére járó illetményekben fognak részesíttetni. Ez a rendfokozathoz képest évi 6935 koronától 9565 koronáig terjed. Az önkéntesek bejuthatnak a hivatásos altiszti karba. Biztosíttatik a katonai szolgálatból a 12 évi szolgálat letelte után való kilépésük esetére a csendőrséghez, államrendőrséghez, vámőrséghez és pénzügyőrséghez való felvételük. Gondoskodás fog történni a polgári közszolgálatba való elhelyezésükről, polgári élethivatásukra való kiképzésükről és a gazdasági önállóságuk megteremtésében való támogatásukról.

Részletes felvételi feltételek bármely községi előjáróságnál, járási főszolgabirónál, városi katonai ügyosztályban, vagy alispáni hivatalban nyerhetők.

